

Avaluació de l'Escola Municipal de Segones Oportunitats (EM20)

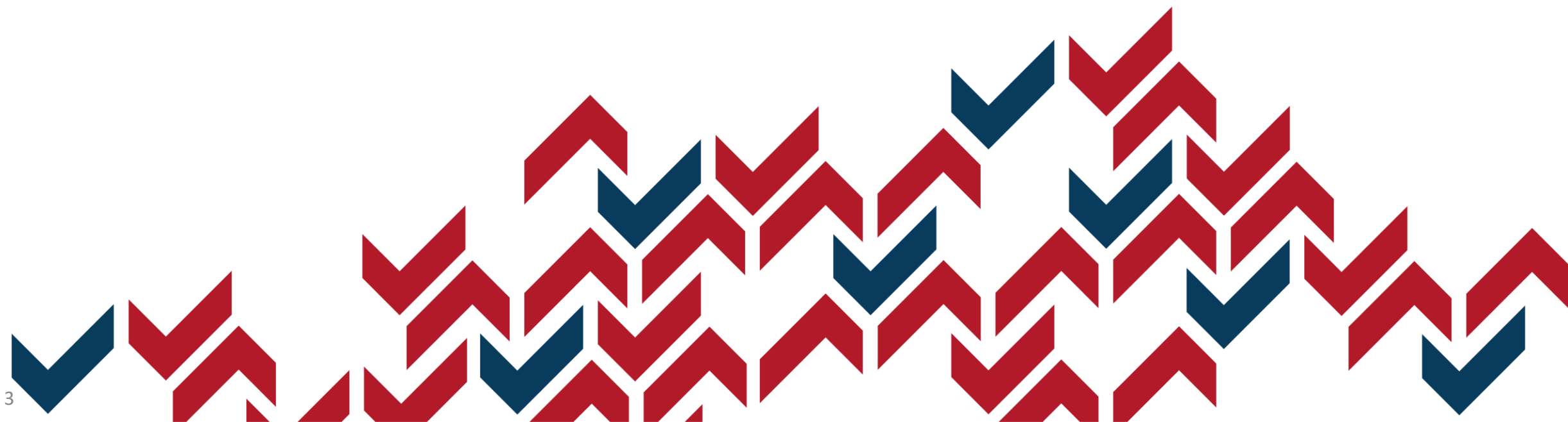
Carla Cordoncillo i Marçal Farré

Guió de la presentació

- ✓ Metodologia de l'avaluació
- ✓ Teoria del Canvi de la intervenció
- ✓ Població diana i població participant
- ✓ Balanç de la implementació
- ✓ Resultats de la implementació
- ✓ L'EM20 a escala ciutat

Metodologia de l'avaluació

Metodologia de l'avaluació

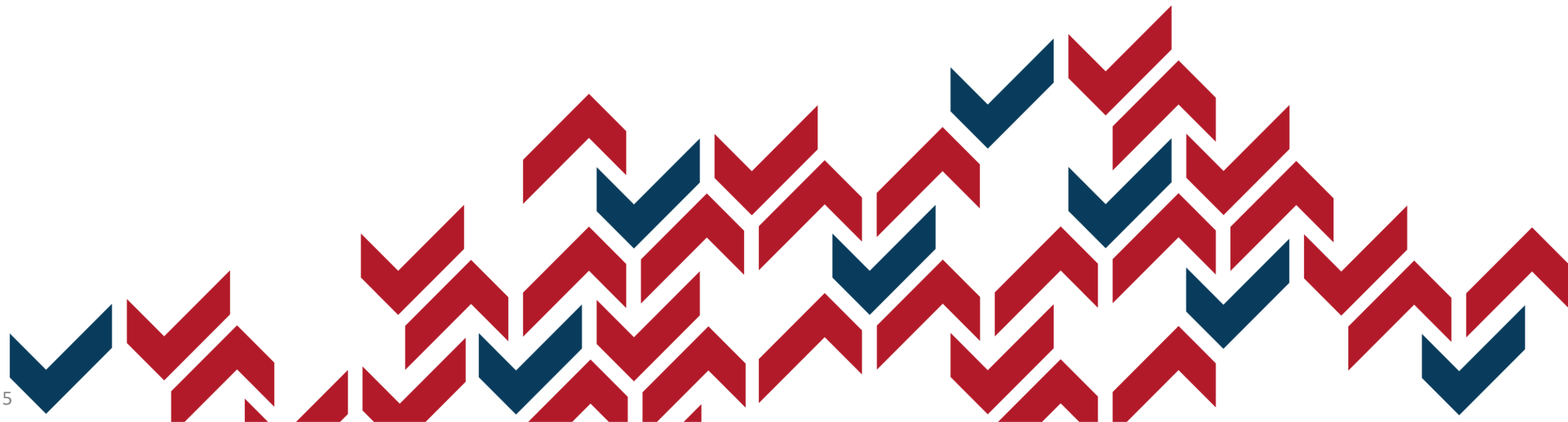
Informants	Entrevista	Grup de discussió
Responsables de l'IMEB		
Director i Membre de la comissió tècnica de l'EM20		
Director de l'EM20		
Psicòleg de l'EM20		
Sociòloga de l'educació		
Representant del Pla jove (Consorti d'Educació de Barcelona)		
Responsable de Programes per a Col·lectius específics (Barcelona Activa)		
Assessor municipal en polítiques educatives		
Equip d'educadors de l'EM20 (3 participants)		
Joves participants en l'EM20 (8 participants)		
Total	8	2

+ **Revisió documental:** Documents administratius (plecs), registres d'activitat de l'EM20, literatura acadèmica i gris i materials audiovisuals i escrits elaborat per la pròpia EM20 i l'alumnat.

+ **Explotació estadística:** Enquesta de Població Activa (EPA) i registres de participants de l'EM20.

Teoria del Canvi de l'EM20

Teoria de canvi

- ✓ **Eix 1: Diagnosi, apoderament i definició del PPT.** **Si** el/la jove se sent escoltat i ben acollit des de l'inici i crea un vincle amb el tutor/a, **llavors** començarà a sentir que les normes escolars ja no l'exclouen i es donarà la possibilitat d'ajudar-lo/a a explorar les seves potencialitats i punts febles, per a que pugui definir el seu propi Pla Personal de Treball (PPT).
- ✓ **Eix 2: Execució del PPT: Orientació i formació.** **Si**, en paral·lel al procés de formació professionalitzadora, el/a jove reforça les seves competències bàsiques i transversals, **llavors** adquirirà uns hàbits, actituds i coneixements bàsics que li permetran encaixar millor en el mercat laboral **i per tant**, guanyarà autonomia per reprendre el seu projecte professional.
- ✓ **Eix 3: Aprenentatge i servei.** **Si** el/la jove participa i s'implica en activitats de treball comunitari, **llavors** augmentarà la seva motivació per aprendre.
- ✓ **Eix 4: Seguiment del PPT.** **Si** el/la jove compta amb un acompanyament sostingut al llarg de tot el procés de formació, **llavors** finalitzarà aquesta formació (o és més probable que la finalitzi).
- ✓ **Eix 5: Lleure i suport a la formació.** **Si** el/la jove participa en activitats de suport a la formació, en les quals descobreix recursos socio-culturals i econòmics, **llavors** augmentarà la seva motivació pel procés d'aprenentatge.
- ✓ **Eix 6: Treball amb les famílies.** **Si** les famílies estan informades del procés educatiu dels seus fills i filles, **llavors** realitzaran un millor acompanyament als seus processos d'aprenentatge **i per tant**, serà més probable que vulguin i puguin reprendre l'itinerari educatiu.

Teoria de canvi

Repte: l'EM20 proposa una intervenció **altament personalitzada**.

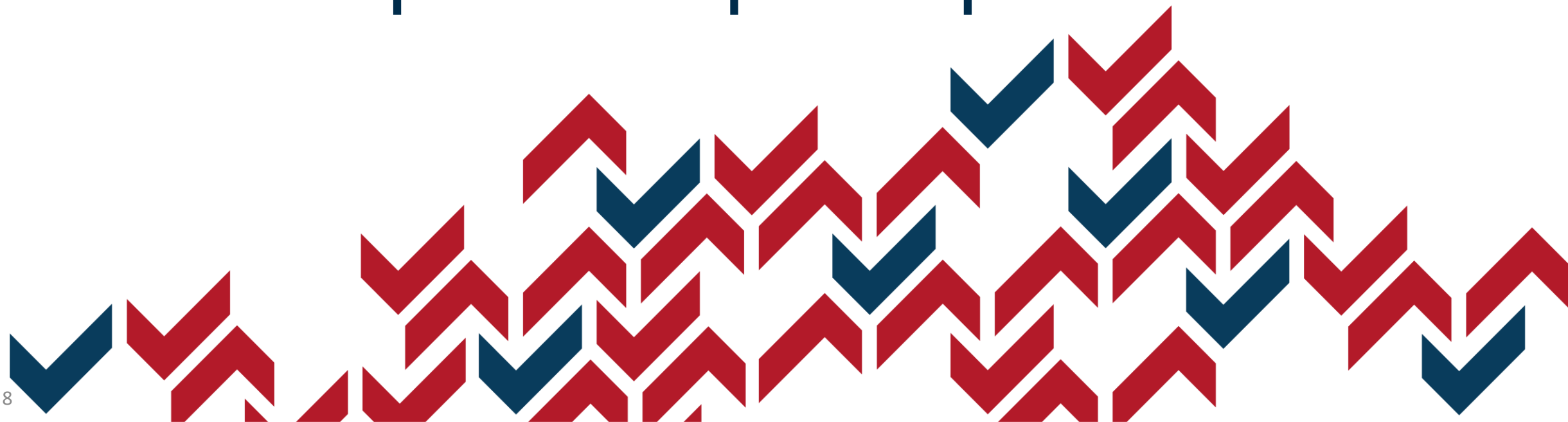

Aquesta aposta porta implícita la idea que la teoria del canvi no necessàriament s'ha de produir exactament de la mateixa manera per a tots els i les joves participants.

“El que funciona per uns no funciona per als altres”.

Població diana i població participant

Població diana: Definicions

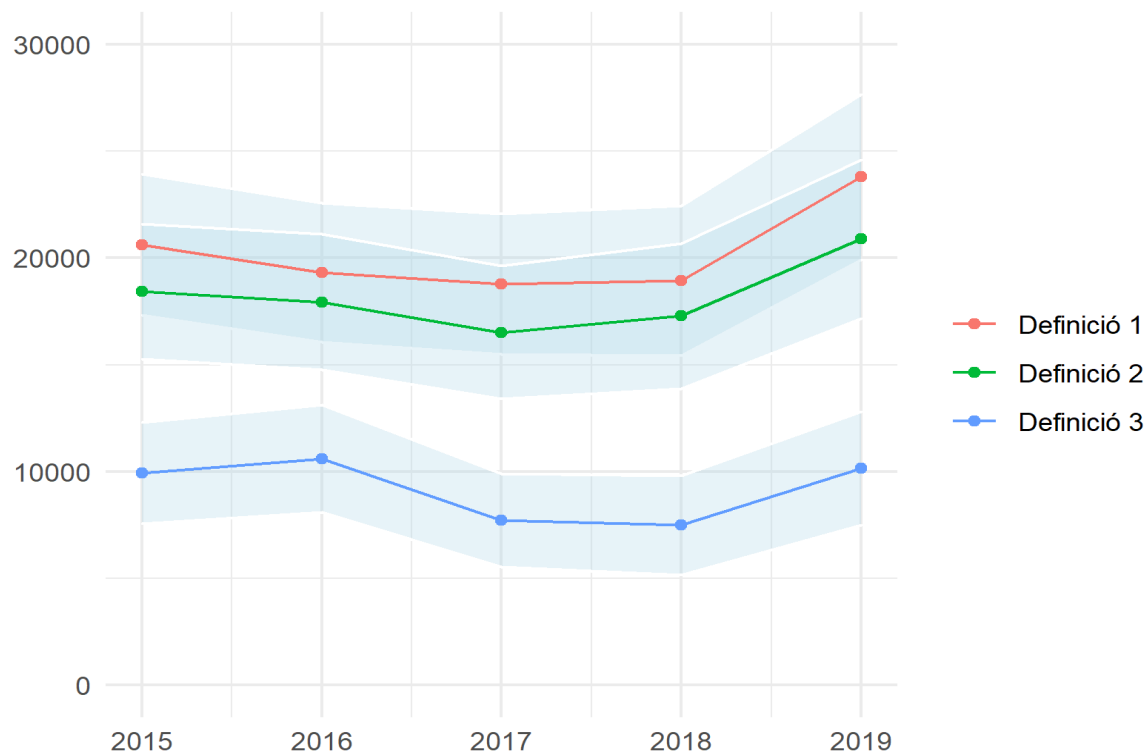
Hi ha diferents definicions possibles de la població diana:

- ✓ **Definició 1:** Persones d'entre 16 i 24 anys que com a màxim han completat l'ESO i que declaren que no es troben cursant estudis reglats.
- ✓ **Definició 2:** Persones d'entre 16 i 24 anys que com a màxim han completat l'ESO i que declaren que no es troben cursant estudis, reglats o no reglats.
- ✓ **Definició 3:** Persones d'entre 16 i 24 anys que com a màxim han completat l'ESO, declaren que no es troben cursant estudis, reglats o no reglats, i tampoc es troben treballant.

	Com a màxim ha completat l'ESO	No està cursant estudis...		No treballa
		reglats	no reglats	
Definició 1				
Definició 2				
Definició 3				

Població diana: Dimensió

La dimensió de la població diana depèn evidentment de la seva definició, que no sembla estar del tot clara.

“un grup de joves que no poden accedir a aquest tipus de recursos perquè tenen una motxilla complicada.”

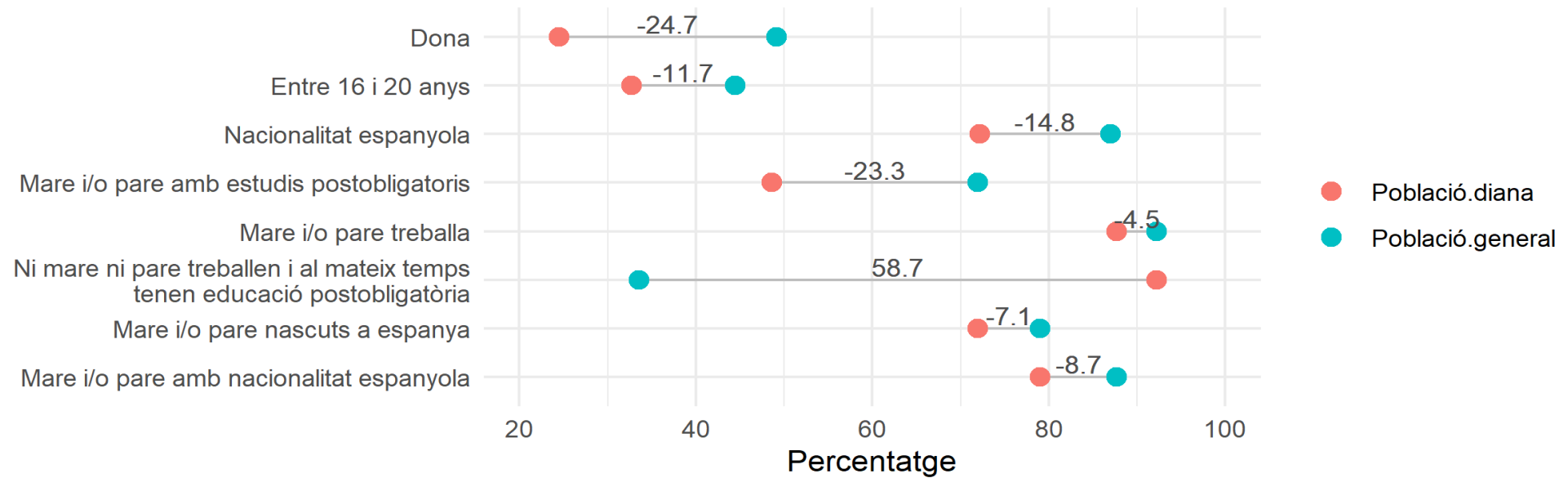
“no estan a punt”

“desmotivació i desorientació que els ha fet quedar fora del sistema educatiu”

En tot cas, el nombre de participants (33) es troba molt allunyat de la dimensió de la problemàtica en el conjunt de la ciutat (10.152).

Població diana: Caracterització

Població diana: Derivació

Institució derivadora	Joves derivats	Joves seleccionats
Pla Jove	25	14
Serveis Socials	20	6
DGAIA	2	2
Altres vies	14	11
Total	61	33

“Derivem al jove que creiem que té molta dificultat per poder assumir un recurs més estàndard, com un grau mitjà o un PFI. Seria cremar uns recursos perquè el jove no està a punt pel motiu que sigui: de capacitat, conductual, social...”

Hi ha elements que **condicionen la derivació**:

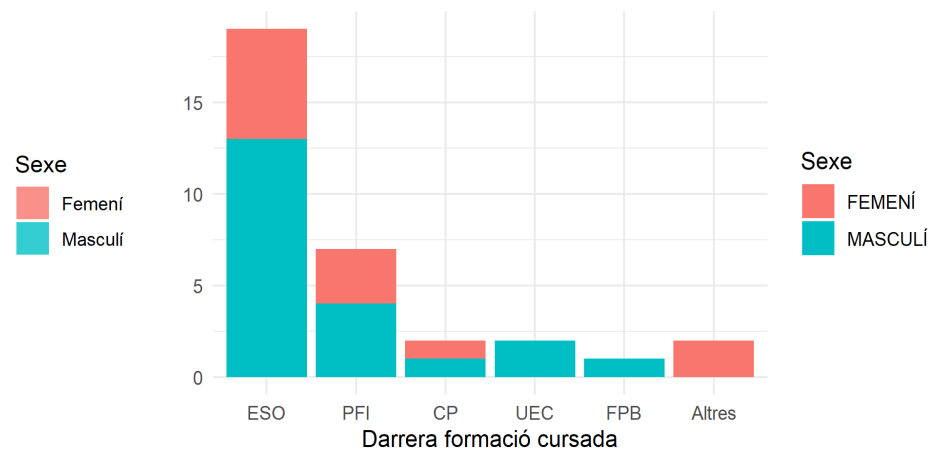
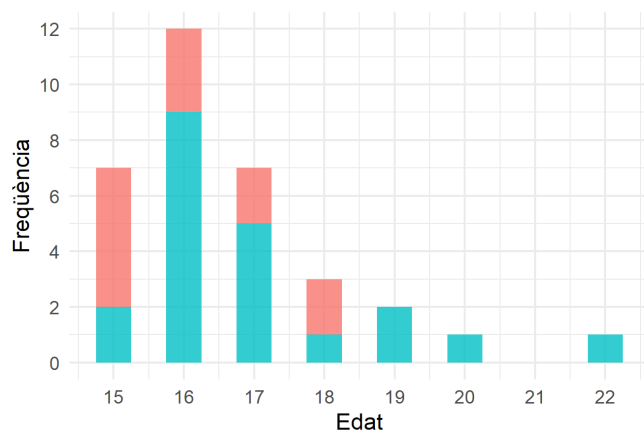
- ✓ Programa de dos anys de duració;
- ✓ Límit de places a aquest i altres programes;
- ✓ Calendari (de cadascun dels recursos);

La derivació d'alguns joves a l'EM20 a la pràctica es supedita a la no disponibilitat d'altres recursos.

Població participant: Caracterització

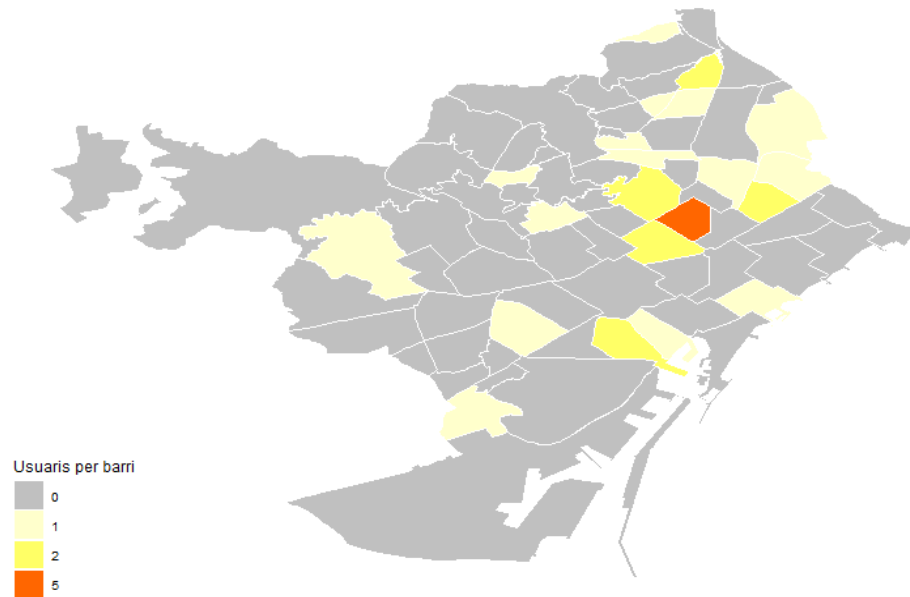
País d'origen	Número de joves
Espanya	19
Hondures	5
Marroc	3
Equador	2
Perú	1
Xile	1
Romania	1
El Salvador	1
Total	33

“El perfil de joves que ens hem trobat aquest any a l’escola són joves que sí que venen del fracàs escolar però no del fracàs immediat. (...) És un perfil, un col·lectiu social molt sensible. La majoria estan vinculats a Serveis Socials, per tant hi ha una fragilitat econòmica i social i venen amb aquesta dinàmica de rutina totalment trencada... Es troben en situacions diferents però alguns tenen actituds disruptives, altres consum, algun policonsum...”

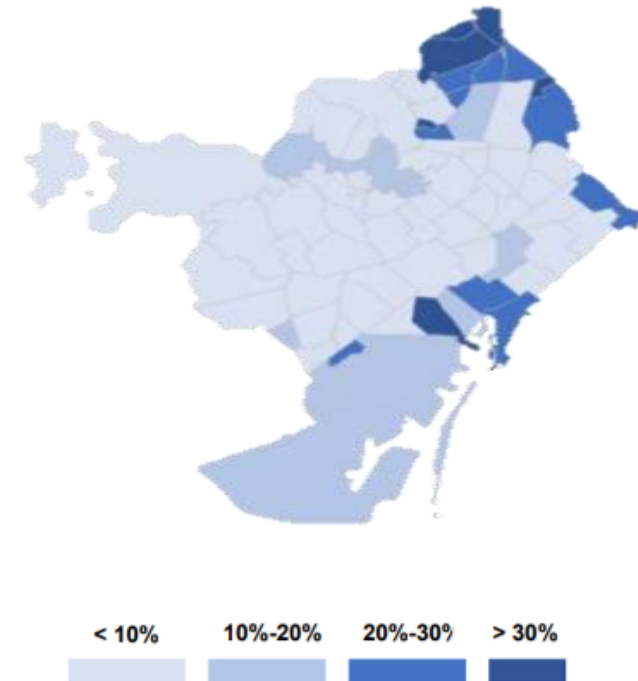

Població participant: Cobertura

Participants segons barri de residència a l'inici del curs 2019-2020. (n=30)

Percentatge d'alumnes socialment vulnerables per barris de la ciutat. Barcelona. Curs 2019-2020.

Població participant: Caracterització

“El perfil que esperàvem eren joves que només tenien una situació de manca d’orientació, per tant hi havia una càrrega forta d’orientació laboral, de treball per projectes... joves que parteixen d’un mínim d’estructura. No es pensava en el jove que no té cap hàbit ni de llevar-se ni hàbits d’estudi... i hem hagut d’adaptar tots els continguts per poder respondre i no cremar aquests joves i que es puguin vincular amb l’escola de manera natural.”

Si bé el conjunt de participants no es desvia de la definició de població diana formal, a la pràctica es produeix una divergència reconeguda.

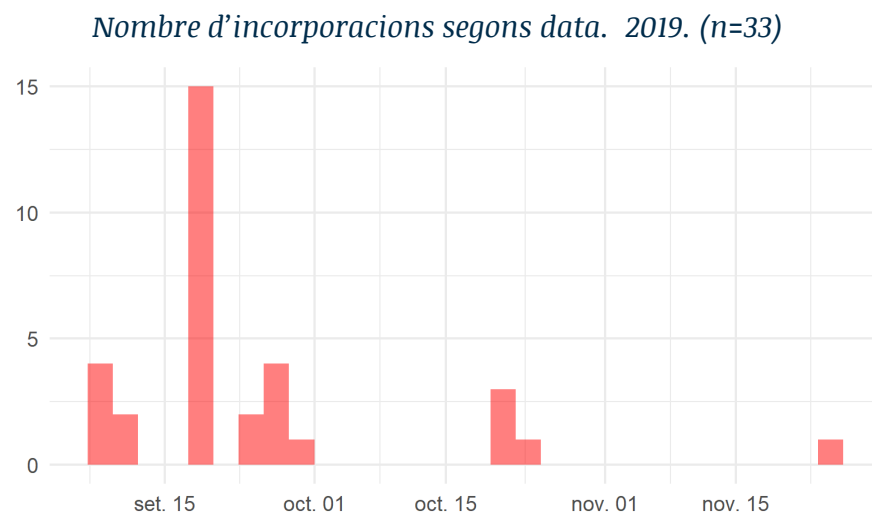
Balanç de la implementació i els resultats

Balanç de la implementació: Participació

L'EM20 comptava a l'inici del primer trimestre amb **33 participants**.

Font: Elaboració pròpia a partir dels registres de l'EM20.

31 dels i les joves han retornat a participar presencialment a les activitats de l'EM20 durant el mes de juny (després del confinament), abans de la finalització del curs.

Balanç de la implementació: Activitats realitzades

Hores previstes en els plecs i el projecte tècnic i hores realitzades per a cadascun dels eixos.

Activitats	Hores previstes en el projecte	Hores previstes en els plecs	Hores realitzades
Diagnòs	9	48	30
Apoderament	30		90
Definició del PPT	6		35
Formació Bàsica i Transversal	90	60	60

“Amb les primeres activitats hem vist que les i els joves no sostenen el ritme de les sessions... s’ha fet una modificació de la programació; s’han hagut d’adaptar les sessions reduint la intensitat teòrica i incorporant més activitats de cohesió de grup, dinàmiques”

La implementació de l’EM20 ha patit **canvis rellevants respecte a allò inicialment previst**: s’ha donat més pes de l’inicialment previst a l’acompanyament, l’atenció individualitzada i la construcció del vincle (eixos 1 i 4), en detriment del treball de continguts i competències bàsiques (eix 2) o dels eixos de lleure, aprenentatge i servei i famílies (eixos 3, 5 i 6).

Adicionalment, s’identifiquen algunes **diferències** en com els diferents agents implicats en el projecte **entenen les competències a treballar**.

Resultats de la implementació: Vincle, actituds i hàbits

El **vincle**, en un sentit ampli, és el resultat més valorat per part de l'equip educatiu i dels joves participants (vincle amb l'EM20 i amb la institució educativa en general).

“Quan t'expliquen, a les seves escoles no hi anaven, i ara tenen ganes d'estudiar (...) Tenen confiança, que potser l'havien perdut, en el sistema... Han trobat un lloc on els han escoltat. I ho valoren moltíssim. Assisteixen i quan no venen t'ho justifiquen.”

Els joves relaten **canvis d'actituds i hàbits** (despertar-se aviat, “*ser puntual*” o estudiar per les tardes).

“Hábito de estudio creo que he ganado mucho más de lo que tenía. He pasado la ESO sin abrir un libro en mi casa. Al menos el venir aquí por las tardes... Venía aquí estudiaba hacía unas cuantas pruebas de acceso, al menos eso me lo agradezco a mi mismo de haberme esforzado.”

Resultats de la implementació: Competències bàsiques

Estretament lligat amb actituds i hàbits, emergeixen **canvis en competències transversals**, com la capacitat de concentració (“*al principio no aguantábamos más de una hora en clase*”), la constància i la responsabilitat amb els compromisos adquirits, així com la generació d’una identitat positiva d’un mateix.

“Yo entre aquí muy insegura y no todos los días lo pasaba bien y el profesor me ayudó a sentirme más segura.”

“Creo que todos hemos salido con más autoconfianza de la que teníamos al entrar.”

“He après que serveixo per fer més coses de les que pensava.”

“He aprendido muchas cosas, he aprendido a controlarme más, a estar más tranquilo en clases.”

Aquesta millora es trasllada també a les **expectatives que tenen de sí mateixos/es**.

Resultats de la implementació: Competències bàsiques

Repte: fer compatible l'itinerari amb les competències bàsiques dels i les participants.

 El perfil dels/les participants és molt vulnerable i amb dèficits competencials.

“els joves que hi arriben [a les E20] no només tenen aquesta sensació de ser mals estudiants a nivell subjectiu, sinó que molts arriben amb nivells de lectoescriptura i alfabetització molt baixos”

“Els joves amb els que hem començat estan en una situació tant vulnerable tant precària, que en els dos o tres o quatre mesos inicials que ens pensàvem que necessitarien per començar una formació reglada veiem que no, que necessiten molt més. Estan en uns llindars molt per sota del que pensàvem.”

El treball sobre competències instrumentals ha estat més un treball per a l'autodiagnòstic i l'elaboració del seu PPT que per a l'assoliment competencial.

Resultats de la implementació: Trajectòries educatives

El procés de definir el PPT ha tingut diferents ritmes i s'ha vist truncat per l'aturada de les activitats presencials derivada de la pandèmia de Covid-19.

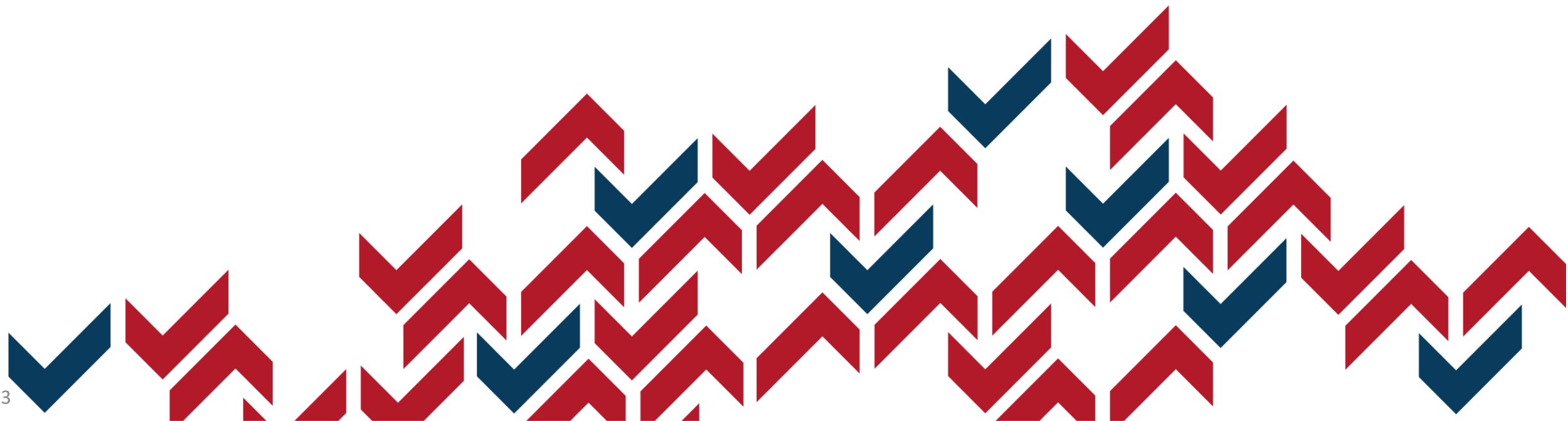
Recurs	Juny 2020	Novembre 2020	
CFGS	1	1	} 48,5%
CFGM	5	5	
PFI	3	10	
CP	5	2	
Altres formacions (no reglades)	8	9	
Formació no prevista	11	6	

S'han donat situacions diverses en relació a la definició i consolidació de l'itinerari a final de curs:

- ✓ Alguns joves a final de curs no tenien un itinerari del tot definit.
- ✓ Alguns situen l'itinerari educatiu per darrera de la necessitat immediata de trobar feina.

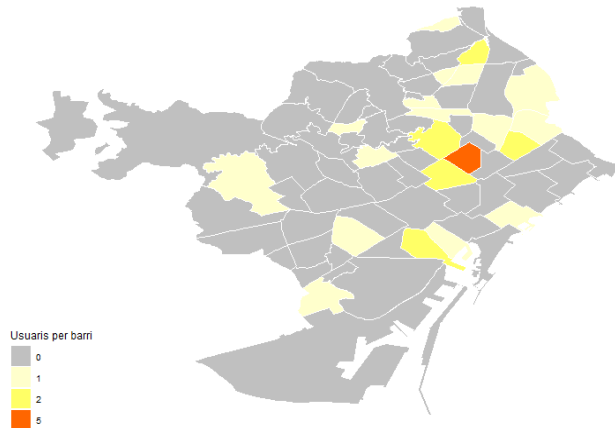

L'EM20 en perspectiva de ciutat

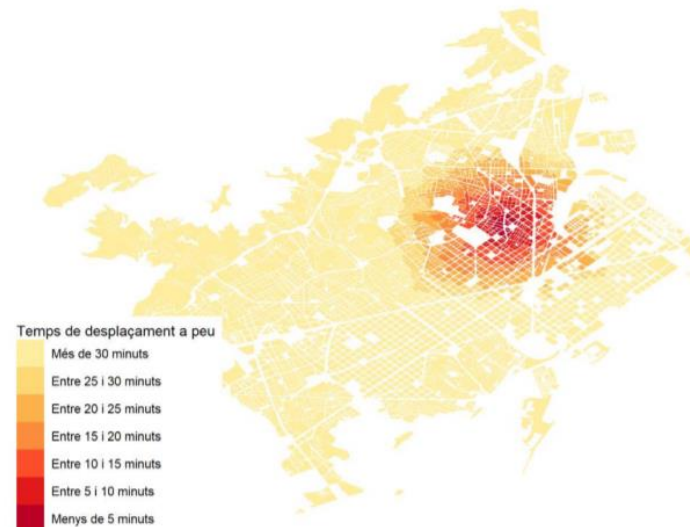

Perspectiva territorial

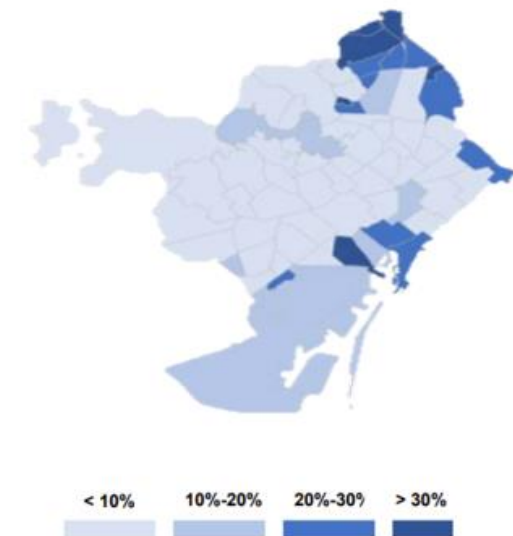
Participants segons barri de residència a l'inici del curs 2019-2020. (n=30)

Temps de desplaçament a peu per arribar a les instal·lacions de l'EM20

Percentatge d'alumnes socialment vulnerables per barris de la ciutat. Barcelona. Curs 2019-2020.

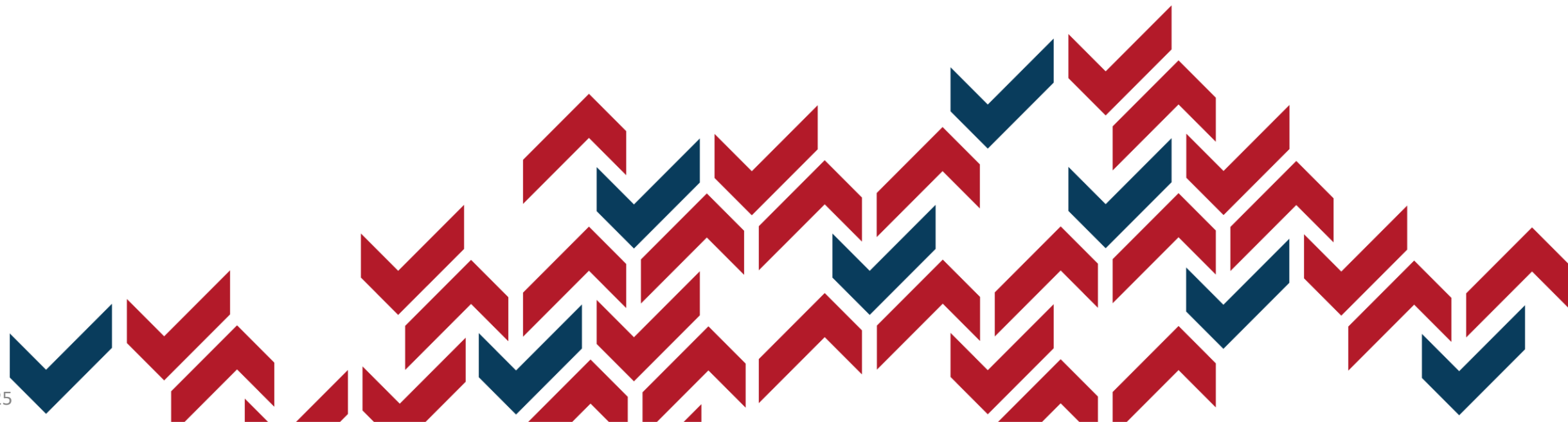

Abordar la problemàtica a escala ciutat requeriria tendir cap a un servei amb seus disperses pel territori, preferentment situades allà on la problemàtica té una major prevalença.

Conclusions i recomanacions

Conclusions i recomanacions

- ✓ La implementació del primer any de l'EM20 ha finalitzat comptant amb una participació de 31 dels seus 33 participants, i uns **nivells elevats de vinculació i adhesió al centre per part l'alumnat**.
- ✓ **La implementació ha patit canvis rellevants** respecte allò inicialment previst. S'identifiquen **tres causes**:
  - ✓ El perfil d'alta vulnerabilitat dels i les joves participants.
  - ✓ L'aturada obligada de les activitats presencials.
  - ✓ Dissensos en el model d'intervenció.
- ✓ Tot plegat obliga a **repensar o reajustar l'encaix entre alguns aspectes del servei**: població diana, tipologia d'activitats i objectius o canvis esperats.

Conclusions i recomanacions: població diana

- ✓ Tractar de **definir amb major precisió la població objectiu** del programa i traslladar la definició de la població diana a uns **criteris de derivació** que permetin fer més previsible la composició del grup de participants que resultarà del procés de selecció.
- ✓ Aprofundir en els diferents perfils de l'abandonament escolar prematur, més enllà de la població diana, per assegurar la **complementarietat i especialització entre recursos**.
- ✓ **Planificar els serveis de segones oportunitats de forma conjunta** amb altres institucions per tal d'oferir una resposta adequada a la dimensió i distribució territorial de la problemàtica.
- ✓ **Enfortir els mecanismes de coordinació** amb les entitats a càrrec de la derivació i amb els altres serveis de segones oportunitat.

Conclusions i recomanacions: **implementació i resultats**

- ✓ **Ajustar i actualitzar els objectius i la planificació d'activitats** a allò que es consideri viable d'acord amb la població diana definida.
  - ✓ Ajust del pes relatiu de la construcció d'hàbits i vinculació, dels continguts competencials i el treball per projectes.
  - ✓ Ajust dels objectius de transició a altres recursos d'acord amb la distribució d'hores entre activitats.
- ✓ Assegurar l'ús d'un **llenguatge compartit** entre els equips de l'IMEB i de l'EM20, especialment pel que fa referència als blocs o eixos d'activitats.
- ✓ Abordar la qüestió del **reconeixement de la participació en l'EM20** mitjançant un títol o document homologable.
- ✓ Buscar solucions a mida que permetin explorar un **major nombre de transicions a altres recursos de formació durant la participació a l'EM20.**

Avaluar per millorar

A Ivàlua promovem la cultura de l'avaluació de polítiques públiques a Catalunya.
Avaluem polítiques públiques, difonem evidències, oferim formació i elaborem recursos.

Institucions membres d'Ivàlua

